

V RIMU VELIKA VOJAŠKA PARADA

Po vsej Italiji so svečano proslavili dvajseto obletnico proglasitve republike

Poslanica Saragata oboroženim silam - Nad 7 tisoč povabljenecv se je udeležilo sprejema predsednika republike in med njimi nad tisoč delavcev - Številne brzojavke s čestitkami načelnikov raznih držav

RIM, 2. — Po vsej Italiji so bile danes svečanosti ob dvajseti obletnici proglasitve italijanske republike, osrednje dogajale pa so bile v prestolnici. Dopoldne ob 9. uri je bila že tradicionalna vojaška parada, ki je bila ob tej priložnosti nekoliko posebej pomembna. Po besedi na trgu je bil sam dvakrat: leta 1961 je bila v Turinu ob stoletni obletnici združitve in dve leti kasneje je bila šele 4. junija, ker niso hoteli motiti s šumom reaktivnih letal papeža J. neza XXIII., ki je bil hudo bolan.

Parada je gledalo okoli 100 tisoč ljudi; toliko vstopnic je tiskalo ministrstvo za obrambo. Na paradu je sodelovalo 8 tisoč moških, 64 topov, 113 oklepnih vozil, 94 tankov, 36 topov, na gosonih, 81 reaktivnih letal, 24 transportnih letal, 42 lahkih letal, 67 helikopterjev in 52 rakete. Vse enote so bile motorizirane, tako da je parada trajala relativno kratek čas, in si čisto samo dobro uro.

Ob 11. uri je predsednik republike prišel na grob neznanca vojske, kjer so ga pozdravili vojaški poveljniki, nato pa se je v odprtem avtomobilu peljal med množico, ki je predsednika toplo pozdravila.

Predsednik republike je ob tej priložnosti nazval oboroženim silam posebno poslanico, v kateri poudarja, da imajo današnje sile poseben pomen, saj je minulo dvajset let od zgodovinskega dogodka. Ljubno mu je, da so med predsedniki oboroženih sil tudi mladi, ki so se rodili, ko je bila republika že stvarnost. Nato je predsednik poudaril, da so pripadniki oboroženih sil čuvajci neodvisnosti in svobode domovine. Italija se trudi za mir, za sodelovanje in prijateljstvo z vsemi narodi, za socialni napredek in resnično demokracijo.

Nad sedem tisoč povabljenecv se je udeležilo svečanega sprejema, katerega je predsednik republike priredil v vrtovih Kvirinala ob dvajseti obletnici proglasitve republike. Prisotni so bili najvišji predstavniki vlade, parlamenta, predstavniki političnega življenja, visoki predstavniki sodstva, oboroženih sil, javne uprave, predstavniki gospodarstva in kulturnega življenja, tiska, sindikatov in privlačni tudi nad tisoč delavcev s svojimi programi, katere so povabili na sprejem po sodelovanju z vsemi sindikalnimi organizacijami. Nekateri delavci pa je predsednik republike povabil osebo in med njimi benesko delavko.

Predsednik republike se je najprej posvetil sedenju tisoč povabljenecv. Poleg predstavnikov vlade, parlamenta, predstavnikov političnega, gospodarskega in kulturnega življenja je bil privrati povabljenih nad tisoč delavcev s soprogami po spoznanju z vsemi sindikalnimi organizacijami. Tudi na tak način je Saragata hotel poudariti osnovno ustavno načelo, da je Italija republika, ki temelji na delu.

Ameriškim znanstvenikom se je končno posrečilo doseči rahel pristanek na Luni z vesoljsko sondjo «Surveyor», ki je včeraj zjutraj rahlo pristala in oddala že veliko število fotografij. Za «Luno 9» je to drugi primer rahlega pristanka na Luni in s tem njene površine. Medtem so v Moskvi javili, da je «Luna 10» končala svoj program zbiranja znanstvenih podatkov, ker se baterije izčrpale. Predvideva pa se, da bo krožila okoli Lune še deset let.

V Saigonu so voditelji budističnega zavoda ukazali prekinitev protivladnih demonstracij. Del ekstremističnih budistov pa je odklonil poziv, naj zapustijo zavod, in namerava ostati tu do 6. junija. S tem je dejansko nastal ostrejši spor med skrajnimi in zmernimi budističnimi voditelji.

Danes prispe na uraden obisk v Jugoslavijo iranski šah Reza Pahlevi. To dni je v Beogradu tudi državni minister v indijski ministru, ki je prišel na posvetovanje z indijskim ministrom. Poleg tega je začel posvetovanje v zvezi z napovedanim sestankom med jugoslovanskimi, indijskimi in indonezijskimi republikami, kjer so bile prvega junija volitve novega predsednika, se zdi, da je znana tudi voditelj reformistične stranke Balanguer, ki je baje dobil 70 odstotkov glasov. Podatki skrajni niso bili objavljene, vendar pa so znani delni nevarni podatki, ki kažejo, da ima Balanguer prednost pred Boschom.

V Kinajski so včeraj usmrtili tri bivše ministre, ki so bili obsojeni na smrt pod obtožbo, da so pripravljali zaroto proti Mohutuju in Indoneziji. Filipini, Tailandija in Malezija so se spopadle, da bodo ustanovile regionalno organizacijo jugovzhodne Azije za gospodarsko, kulturno in tehnično sodelovanje. Pobudo za to je dala indonezijska.

Tudi glasilo sovjetske vlade «Izvestija» posvečajo poseben članek 20-letnici italijanske republike. List pravi med drugim: «Ob dvajseti obletnici proglasitve republike lahko z dovolj optimizmom ugotovimo, da so se odprle dobre perspektive za

do sporazuma in je bila izvolitev nemogoča, ker je za izvolitev predsednika potrebna dvotretjinska večina. Prejšnji predsednik Berutti je odstopil pred dvema mesecema, ko je zavzel odločilo stališče v zvezi s primerom «Zanzara», kar so nekateri sodniki kritizirali.

V soboto, 4. junija se bo v Merano pričel osemnajsti kongres «Sudriroler Volkspartei». Na kongresu bo poročal dr. Maniaco, ni pa še znana osnovna tematika njegovega govora. Na kongresu ne bodo smeli — kot običajno — biti prisotni predstavniki italijanskega tiska, priredili pa bodo pravo tiškovno konferenco za vse novinarje, ki so akreditirani v Bonu.

Na kongresu bo prisotnih 400 delegatov iz vseh delov. Čeprav uradno ni o programu kongresa mnogo znanega, politični opazovalci pravijo, da bodo razpravljali o političnem položaju in po pobudah za obnovitev pogajanj med Italijo in Avstrijo ter o odnosih z drugimi

Titova brzojavka predsedniku Saragatu

BEograd, 2. — Predsednik republike Tito je ob državnem prazniku republike v Italiji poslal predsedniku republike Italije Saragatu naslednjo brzojavko: «Ob narodnem prazniku republike Italije pošiljam z zadovoljstvom Vaši ekscelenci v imenu narodov Jugoslavije in v svojem imenu čestitke in najboljše želje za Vašo osebo srečo in za napredek Vaše države. Veleposlanik Italije v Beogradu

Roberto Ducci s soprogo je prišel v Beograd sedeti z voditelji diplomatskih misij zvečer po svečanem sprejemu, ki ga bo priredil v zveznem izvršnem svetu predsednik republike pa si bosta voditelja obeh držav izmenjali slikovno. Po dvodnevnem bivanju v Beogradu in obisku bližnje okolice glavnega mesta Jugoslavije bo visoki gost odpotoval na obisk Bosne in Hercegovine, kjer bo obiskal Sarajevo in Zenico, zatem pa odpotoval na Hrvaško, kjer bo obiskal Dubrovnik. Zagreb in

Zaradi današnje stavke tiskarjev ne bo jutri izšel v Trstu noben časopis. PRIHODNA STEVILKA PRIMORSKEGA DNEVNIKA izide zaradi tega v nedeljo, 5. junija.

PO DOLGIH PRIPRAVAH AMERIŠKIH ZNANSTVENIKOV

Vesoljska postaja «Surveyor» rahlo pristala na Luni in je že poslala na Zemljo 144 slik

Pristala je v «Morju neviht» tisoč kilometrov od kraja, kjer je pristala «Luna 9» - Danes izstrelitev kabine «Gemini 9» - Johnsonove izjave - «Luna 10» nehala pošiljati podatke na Zemljo

PASADENA, 2. — Ameriška vesoljska sonda «Surveyor» je uspešno rahlo pristala na Luni, potem ko je preletela 385.000 kilometrov v 68 urah in pol. Pristala je v polmeru 16 kilometrov od točke, ki so jo predvidevali za pristaneč v «Morju neviht». Približno pol ure po pristanku je sonda začela oddajati na Zemljo televizijske slike.

Sonda, ki tehta 261 kilogramov, je rahlo pristala na Luni ob 8.17 po srednjeevropskem času. Pristanka je bila oddaljena 5.200 kilometrov od kraja, kjer je predvidevali, da bo oddala slike. Sonda je oddajala slike, ki so jih dobili na podlagi slik, ki jih je oddajala «Luna 9», t. j. da je Lunina površina trda in luknjasta. Tudi tretja slika potrjuje to domnevo: hkrati prikazuje dve anteni, ki sprejemata sončno energijo.

Ob 8.17 po srednjeevropskem času se je priglajala glavna zavrtilna raketa, da zmanjša hitrost od skoraj 10.000 kilometrov na uro na 5.000 kilometrov na uro. Tedaj je bila sonda oddaljena 96 kilometrov od Lune.

Ob 8.17 po srednjeevropskem času je sonda «Surveyor» rahlo pristala na Luni. Ker so zavrtilne rakete dobro delovale, je sonda pristala s hitrostjo 14 kilometrov na uro. Čez dvajset minut je sonda začela oddajati na Zemljo prve slike Lunine površine.

Sedaj bi morala sonda oddajati štirinajst dni podatke in slike z Lune. Oddajanje slik bo trajalo približno dni «Luninega dneva». Toda sončne zračice tako na dolga zadostno količino električne energije, tako da ni izključeno,

komentarju o ameriškem uspehu poudarja agencija, da je pristatek sonde «Surveyor» na Luni zaključek desetih let dela ameriških znanstvenikov. Zatem ugotavlja, da je ameriška sonda rahlo pristala približno tisoč kilometrov od kraja, kjer je pristala sovjetska avtomatska postaja «Luna 9». «Po uspelem rahlem pristanku na Luni, je bilo lahko domneva, da bo pot Zemlja-Luna sedaj bolj živahna», pripominja agencija, ki pravi, da bo pristatek človeka na Luni mogoče še tedaj, ko bodo pripravili metodo za pristajanje kozmičnih ladij brez atmosfere. Zatem omenja agencija, da je sovjetska avtomatska postaja «Luna 9» rahlo pristala februarja letos, in dodaja, da tudi po izjavi ameriških tehnikov so izkušnje sovjetskih postelj vrste «Luna» omogočile Američanom, da hitreje preizkusijo svoje težave. Sovjetski znanstveniki Sedov, ki je tudi predsednik mednarodne zveze za astronautiko, je izjavil, da čestita ameriškim znanstvenikom in da je zadovoljen z njihovim uspehom.

Sovjetska agencija Tass je istočasno objavila, da je pristatek vesoljske postaje «Surveyor» na Luni, da je sovjetski umetni satelit «Luna 10» z uspehom zaključil svoj program polkouskov. Zadnji satelit na radiu s satelitom so navezali 30. maja. Pozneje so se baterije na satelitu izčrpale in stik se je prekinil. Od 2. junija letos, ko so izstrelili «Luna 10», so z njim navezali 219 stikov po radiu. Ob tej priložnosti so zbrali veliko število znanstvenih podatkov.

V tem času je satelit napravil 460 krogov okoli Lune in preletel sedem milijonov kilometrov. Satelit bo krožil okoli Lune vsaj še deset let.

PO SPORAZUMU MED BUDISTI IN SAJGONSKO VLADO

Prekinjene protivladne demonstracije Sajgonske vojske je vkorakala v Hue

General Ti postal Kijev osebni predstavnik v Hue - Spor med budističnimi voditelji

SAIGON, 2. — Voditelji budističnega zavoda so sklenili prepovedati novega ukaza vse protivladne demonstracije v Saigonu. V Hue pa so danes vkorakale čete sajgonske vlade, da bi vzpostavile vladno nadzorstvo v tem mestu. Davi je general Ti, ki ga je bil generalji svoj čas odstavili, splošno je sprejel posebno predstavnostvo predsednika vlade Kija v mestu Hue. Vlade čete so vkorakale v mesto brez incidentov. Zasedle so radijsko postajo in porušile barikade, ki so jih bili postavili študenti.

Budistični zavod je dal ukaz za konec protivladnih demonstracij v zvezi s sporazumom, ki je bil sklenjen z vojaškimi oblastmi. Pri tem daje razumeti, da se bodo demonstracije obnovile 6. junija, če ne bo generalji spoštoval obljube, da bo vključil deset civilistov v vlado.

Budistični voditelji so poleg tega pozvali redovnike in redovnice, ki so se že tedno na področju budističnega zavoda, naj se vrnejo v svoje pagode ter naj se posvetijo molitvi, da proslavijo 25-let obletnico Bude. Hkrati svabi budistični zavod pred esmanzami, ki bi ugneli izvrševati sabotažo. Izjava dodaja, da je «varnost budističnega zavoda sedaj celo ogrožena» in da morajo vse budistične organizacije in buistični verniki «pokazati veliko budnosti».

Reko. Obisk se bo končal na Brijunih, kjer se bodo končali tudi v Beogradu začetki pogovorov med predsednikom Titom in perzijskim šahom.

Blagojević je na današnji tiskovni konferenci obvestil novinarje, da je državni minister za zunanje ministru Indije Di-neša Sing, ki je včeraj prišel v Beograd, izročil danes predsedniku republike Titu osebno poslanico predsednice indijske vlade Indire Gandi. V tujakih krogih sodijo, da je poslanica v zvezi z napovedanim sestankom med Jugoslavijo, ZAR in Indijo. Minister Sing je danes pred tem obiskal tudi namestnika državnega tajnika za zunanje zadeve Mišo Pavčevića in državnega tajnika Marka Nikežića, s katerima se je pogovarjal o aktualnih vprašanjih, ki zanimajo obe državi, posebno o politiki nepovezovanja in vprašanjih v zvezi s sestankom na vrhu.

Pavčević in Nikežić sta včeraj sprejela tudi namestnika poljskega zunanjega ministra Marjana Niskovskega, s katerim sta izmenjala misli o aktualnih mednarodnih vprašanjih.

Na vabilo zveznega tajnika za danes izjavila, da je zelo zadovoljna s konstativnim stališčem, ki ga je zavzela Sovjetska zveza glede sklenitve mednarodne pogodbe, ki bi prepovedala zahteve po suverenosti na Luni in na drugih nebesnih telesih ter njihovo uporabo v vojaške namene. «Ko se bližajo, ko se bodo izmenjali lahko izkrcali na Luni, je dodal Johnson, postaja vedno važnejše skleniti sporazum za odkrito izmenjavo vseh informacij za varnost ljudi in njihove blaginje in je prav tako dejstvo, da so nebesna telesa določena samo za mirno znanstveno dejavnost». Johnson je nato dal navodila NASA, naj kolikor mogoče hitro da na razpolago svetovni znanstveni skupnosti najboljše slike, ki jih je posnel «Surveyor».

Predsednik italijanske republike Saragata je poslal predsedniku Johnsonu brzojavko, v kateri je izrazil za današnjega uspeha. Brzojavko s čestitkami je poslal tudi predsednik angleške vlade Wilson.

Sedaj je pozornost ameriških znanstvenikov obrnjena zopet na Cape Kennedy, kjer se po včerajšnjem odločitvi pripravljajo izstrelitev vesoljske kabine «Gemini 9». Strokovnjaki so našli napako, zaradi katere so morali pokus odložiti. Izstrelitev je dolocene za jutri ob 9.30. Če tedaj vrme ne bo usodno, bodo izstrelitev odložili na 11.15 istega dne. Kakoli je znano, včeraj je izstrelili raketo ADTA, ki redno kroži okoli Zemlje in s katero bi se morala kabina «Gemini» srečati v vesolju. Potrebno je bilo počakati 48 ur, ker bo tedaj raketa na pripravljenem položaju, da jo bo kabina «Gemini» lahko zasledovala.

Sestra senatorja Bamba, ki so ga danes obesili, je poskušala napraviti samomor. Obesila se je na drevo pred bratovim stanovanjem. Odpeljali so jo v bolnišnico.

Kinajski predsednik Zhou Enlai je danes izjavil, da je zelo zadovoljen s pristankom sonde «Surveyor» na Luni. Dodal je, da je pristatek človeka na Luni mogoče še tedaj, ko bodo pripravili metodo za pristajanje kozmičnih ladij brez atmosfere. Zatem omenja agencija, da je sovjetska avtomatska postaja «Luna 9» rahlo pristala februarja letos, in dodaja, da tudi po izjavi ameriških tehnikov so izkušnje sovjetskih postelj vrste «Luna» omogočile Američanom, da hitreje preizkusijo svoje težave. Sovjetski znanstveniki Sedov, ki je tudi predsednik mednarodne zveze za astronautiko, je izjavil, da čestita ameriškim znanstvenikom in da je zadovoljen z njihovim uspehom.

Sovjetska agencija Tass je istočasno objavila, da je pristatek vesoljske postaje «Surveyor» na Luni, da je sovjetski umetni satelit «Luna 10» z uspehom zaključil svoj program polkouskov. Zadnji satelit na radiu s satelitom so navezali 30. maja. Pozneje so se baterije na satelitu izčrpale in stik se je prekinil. Od 2. junija letos, ko so izstrelili «Luna 10», so z njim navezali 219 stikov po radiu. Ob tej priložnosti so zbrali veliko število znanstvenih podatkov.

V tem času je satelit napravil 460 krogov okoli Lune in preletel sedem milijonov kilometrov. Satelit bo krožil okoli Lune vsaj še deset let.

Indonezijski ministri so danes izjavili, da bodo pripravi zaroto proti predsedniku Mohutuju in njegovi vladi. Obesili so bili pred ogromno množico bivši ministri Anany, Kimba, Bamba in Mahamba.

Vladne oblasti so določile, naj bo današnji dan praznik, zato da je poveljstvo lahko prisostvovalo u-smrtili. Evropska poslanstva pa so pozvala evropske državljanje v Kinajski, naj bodo daleč od mestne četrti, kjer je bila usmrtila izvršena. Ko so obesili tretjega obsojenca in so pripravljali obsejanje četrtga, je del množice nenadoma pretrgal vojaške kordone in se je divje zagnal proti visilicam. To je izrazilo med množico paniko, ki je začela bežati v vse smeri. Med paniko je bilo poptetih več moških, žensk in otrok. Incident je trajal samo nekaj minut, vendar pa je več kot polovica ljudi zapustila v begu trg.

Sestra senatorja Bamba, ki so ga danes obesili, je poskušala napraviti samomor. Obesila se je na drevo pred bratovim stanovanjem. Odpeljali so jo v bolnišnico.

Kinajski predsednik Zhou Enlai je danes izjavil, da je zelo zadovoljen s pristankom sonde «Surveyor» na Luni. Dodal je, da je pristatek človeka na Luni mogoče še tedaj, ko bodo pripravili metodo za pristajanje kozmičnih ladij brez atmosfere. Zatem omenja agencija, da je sovjetska avtomatska postaja «Luna 9» rahlo pristala februarja letos, in dodaja, da tudi po izjavi ameriških tehnikov so izkušnje sovjetskih postelj vrste «Luna» omogočile Američanom, da hitreje preizkusijo svoje težave. Sovjetski znanstveniki Sedov, ki je tudi predsednik mednarodne zveze za astronautiko, je izjavil, da čestita ameriškim znanstvenikom in da je zadovoljen z njihovim uspehom.

Sovjetska agencija Tass je istočasno objavila, da je pristatek vesoljske postaje «Surveyor» na Luni, da je sovjetski umetni satelit «Luna 10» z uspehom zaključil svoj program polkouskov. Zadnji satelit na radiu s satelitom so navezali 30. maja. Pozneje so se baterije na satelitu izčrpale in stik se je prekinil. Od 2. junija letos, ko so izstrelili «Luna 10», so z njim navezali 219 stikov po radiu. Ob tej priložnosti so zbrali veliko število znanstvenih podatkov.

V tem času je satelit napravil 460 krogov okoli Lune in preletel sedem milijonov kilometrov. Satelit bo krožil okoli Lune vsaj še deset let.

Indonezijski ministri so danes izjavili, da bodo pripravi zaroto proti predsedniku Mohutuju in njegovi vladi. Obesili so bili pred ogromno množico bivši ministri Anany, Kimba, Bamba in Mahamba.

Vladne oblasti so določile, naj bo današnji dan praznik, zato da je poveljstvo lahko prisostvovalo u-smrtili. Evropska poslanstva pa so pozvala evropske državljanje v Kinajski, naj bodo daleč od mestne četrti, kjer je bila usmrtila izvršena. Ko so obesili tretjega obsojenca in so pripravljali obsejanje četrtga, je del množice nenadoma pretrgal vojaške kordone in se je divje zagnal proti visilicam. To je izrazilo med množico paniko, ki je začela bežati v vse smeri. Med paniko je bilo poptetih več moških, žensk in otrok. Incident je trajal samo nekaj minut, vendar pa je več kot polovica ljudi zapustila v begu trg.

Sestra senatorja Bamba, ki so ga danes obesili, je poskušala napraviti samomor. Obesila se je na drevo pred bratovim stanovanjem. Odpeljali so jo v bolnišnico.

Kinajski predsednik Zhou Enlai je danes izjavil, da je zelo zadovoljen s pristankom sonde «Surveyor» na Luni. Dodal je, da je pristatek človeka na Luni mogoče še tedaj, ko bodo pripravili metodo za pristajanje kozmičnih ladij brez atmosfere. Zatem omenja agencija, da je sovjetska avtomatska postaja «Luna 9» rahlo pristala februarja letos, in dodaja, da tudi po izjavi ameriških tehnikov so izkušnje sovjetskih postelj vrste «Luna» omogočile Američanom, da hitreje preizkusijo svoje težave. Sovjetski znanstveniki Sedov, ki je tudi predsednik mednarodne zveze za astronautiko, je izjavil, da čestita ameriškim znanstvenikom in da je zadovoljen z njihovim uspehom.

Regionalno sodelovanje v jugovzhodni Aziji

BANGKOK, 2. — Indonezijska, Filipini, Tailandija in Malezija so se spopadle, da ustanovijo regionalne organizacije jugovzhodne Azije za gospodarsko, kulturno in tehnično sodelovanje. To je sporočil danes dopoldne indonezijski zunanji minister Malik na tiskovni konferenci pred odhodom iz Bangkoka. Dodal je, da je pobudo v ta namen dala Indonezija.

Malezijski zunanji minister Razak je ob povratku v Kuala Lumpur izjavil, da bosta Malezija in Indonezija imeli odšel v obeh preloženih predstavnikih, ki bodo na daljšem potovanju, ki so se bila uspešno začela v Bangkoku. Priporočil je, da je Indonezija sprejela Malezijo kot suvereno in neodvisno državo in da je spor končan.

Indonezijski ministri so danes izjavili, da bodo pripravi zaroto proti predsedniku Mohutuju in njegovi vladi. Obesili so bili pred ogromno množico bivši ministri Anany, Kimba, Bamba in Mahamba.

Vladne oblasti so določile, naj bo današnji dan praznik, zato da je poveljstvo lahko prisostvovalo u-smrtili. Evropska poslanstva pa so pozvala evropske državljanje v Kinajski, naj bodo daleč od mestne četrti, kjer je bila usmrtila izvršena. Ko so obesili tretjega obsojenca in so pripravljali obsejanje četrtga, je del množice nenadoma pretrgal vojaške kordone in se je divje zagnal proti visilicam. To je izrazilo med množico paniko, ki je začela bežati v vse smeri. Med paniko je bilo poptetih več moških, žensk in otrok. Incident je trajal samo nekaj minut, vendar pa je več kot polovica ljudi zapustila v begu trg.

Sestra senatorja Bamba, ki so ga danes obesili, je poskušala napraviti samomor. Obesila se je na drevo pred bratovim stanovanjem. Odpeljali so jo v bolnišnico.

Kinajski predsednik Zhou Enlai je danes izjavil, da je zelo zadovoljen s pristankom sonde «Surveyor» na Luni. Dodal je, da je pristatek človeka na Luni mogoče še tedaj, ko bodo pripravili metodo za pristajanje kozmičnih ladij brez atmosfere. Zatem omenja agencija, da je sovjetska avtomatska postaja «Luna 9» rahlo pristala februarja letos, in dodaja, da tudi po izjavi ameriških tehnikov so izkušnje sovjetskih postelj vrste «Luna» omogočile Američanom, da hitreje preizkusijo svoje težave. Sovjetski znanstveniki Sedov, ki je tudi predsednik mednarodne zveze za astronautiko, je izjavil, da čestita ameriškim znanstvenikom in da je zadovoljen z njihovim uspehom.

Sovjetska agencija Tass je istočasno objavila, da je pristatek vesoljske postaje «Surveyor» na Luni, da je sovjetski umetni satelit «Luna 10» z uspehom zaključil svoj program polkouskov. Zadnji satelit na radiu s satelitom so navezali 30. maja. Pozneje so se baterije na satelitu izčrpale in stik se je prekinil. Od 2. junija letos, ko so izstrelili «Luna 10», so z njim navezali 219 stikov po radiu. Ob tej priložnosti so zbrali veliko število znanstvenih podatkov.

V tem času je satelit napravil 460 krogov okoli Lune in preletel sedem milijonov kilometrov. Satelit bo krožil okoli Lune vsaj še deset let.

Indonezijski ministri so danes izjavili, da bodo pripravi zaroto proti predsedniku Mohutuju in njegovi vladi. Obesili so bili pred ogromno množico bivši ministri Anany, Kimba, Bamba in Mahamba.

Vladne oblasti so določile, naj bo današnji dan praznik, zato da je poveljstvo lahko prisostvovalo u-smrtili. Evropska poslanstva pa so pozvala evropske državljanje v Kinajski, naj bodo daleč od mestne četrti, kjer je bila usmrtila izvršena. Ko so obesili tretjega obsojenca in so pripravljali obsejanje četrtga, je del množice nenadoma pretrgal vojaške kordone in se je divje zagnal proti visilicam. To je izrazilo med množico paniko, ki je začela bežati v vse smeri. Med paniko je bilo poptetih več moških, žensk in otrok. Incident je trajal samo nekaj minut, vendar pa je več kot polovica ljudi zapustila v begu trg.

Sestra senatorja Bamba, ki so ga danes obesili, je poskušala napraviti samomor. Obesila se je na drevo pred bratovim stanovanjem. Odpeljali so jo v bolnišnico.

Kinajski predsednik Zhou Enlai je danes izjavil, da je zelo zadovoljen s pristankom sonde «Surveyor» na Luni. Dodal je, da je pristatek človeka na Luni mogoče še tedaj, ko bodo pripravili metodo za pristajanje kozmičnih ladij brez atmosfere. Zatem omenja agencija, da je sovjetska avtomatska postaja «Luna 9» rahlo pristala februarja letos, in dodaja, da tudi po izjavi ameriških tehnikov so izkušnje sovjetskih postelj vrste «Luna» omogočile Američanom, da hitreje preizkusijo svoje težave. Sovjetski znanstveniki Sedov, ki je tudi predsednik mednarodne zveze za astronautiko, je izjavil, da čestita ameriškim znanstvenikom in da je zadovoljen z njihovim uspehom.

Sovjetska agencija Tass je istočasno objavila, da je pristatek vesoljske postaje «Surveyor» na Luni, da je sovjetski umetni satelit «Luna 10» z uspehom zaključil svoj program polkouskov. Zadnji satelit na radiu s satelitom so navezali 30. maja. Pozneje so se baterije na satelitu izčrpale in stik se je prekinil. Od 2. junija letos, ko so izstrelili «Luna 10», so z njim navezali 219 stikov po radiu. Ob tej priložnosti so zbrali veliko število znanstvenih podatkov.

V tem času je satelit napravil 460 krogov okoli Lune in preletel sedem milijonov kilometrov. Satelit bo krožil okoli Lune vsaj še deset let.

Indonezijski ministri so danes izjavili, da bodo pripravi zaroto proti predsedniku Mohutuju in njegovi vladi. Obesili so bili pred ogromno množico bivši ministri Anany, Kimba, Bamba in Mahamba.

Vladne oblasti so določile, naj bo današnji dan praznik, zato da je poveljstvo lahko prisostvovalo u-smrtili. Evropska poslanstva pa so pozvala evropske državljanje v Kinajski, naj bodo daleč od mestne četrti, kjer je bila usmrtila izvršena. Ko so obesili tretjega obsojenca in so pripravljali obsejanje četrtga, je del množice nenadoma pretrgal vojaške kordone in se je divje zagnal proti visilicam. To je izrazilo med množico paniko, ki je začela bežati v vse smeri. Med paniko je bilo poptetih več moških, žensk in otrok. Incident je trajal samo nekaj minut, vendar pa je več kot polovica ljudi zapustila v begu trg.

Sestra senatorja Bamba, ki so ga danes obesili, je poskušala napraviti samomor. Obesila se je na drevo pred bratovim stanovanjem. Odpeljali so jo v bolnišnico.

Kinajski predsednik Zhou Enlai je danes izjavil, da je zelo zadovoljen s pristankom sonde «Surveyor» na Luni. Dodal je, da je pristatek človeka na Luni mogoče še tedaj, ko bodo pripravili metodo za pristajanje kozmičnih ladij brez atmosfere. Zatem omenja agencija, da je sovjetska avtomatska postaja «Luna 9» rahlo pristala februarja letos, in dodaja, da tudi po izjavi ameriških tehnikov so izkušnje sovjetskih postelj vrste «Luna» omogočile Američanom, da hitreje preizkusijo svoje težave. Sovjetski znanstveniki Sedov, ki je tudi predsednik mednarodne zveze za astronautiko, je izjavil, da čestita ameriškim znanstvenikom in da je zadovoljen z njihovim uspehom.

Sovjetska agencija Tass je istočasno objavila, da je pristatek vesoljske postaje «Surveyor» na Luni, da je sovjetski umetni satelit «Luna 10» z uspehom zaključil svoj program polkouskov. Zadnji satelit na radiu s satelitom so navezali 30. maja. Pozneje so se baterije na satelitu izčrpale in stik se je prekinil. Od 2. junija letos, ko so izstrelili «Luna 10», so z njim navezali 219 stikov po radiu. Ob tej priložnosti so zbrali veliko število znanstvenih podatkov.

V tem času je satelit napravil 460 krogov okoli Lune in preletel sedem milijonov kilometrov. Satelit bo krožil okoli Lune vsaj še deset let.

KONGRES KP ČESKOSLOVAŠKE

Pot do uspehov ni bila lahka

Še vedno bo temelj gospodarstva industrija, vendar se bo tudi kmetijstvu posvetila primerna, večja pozornost

PRAGA, 2. — V dvorcu kulture, ki nosi ime po českem književniku-revolucionarju, ki so ga nacisti zverinsko umorili, Juliusu Fučeku, se dni delajo čkoslovaški obračun o dosedanjih uspehih in pomanjkljivosti, hkrati pa tudi načrte za to, kako bo treba iti dalje. Sicer pa je že samo poročilo centralnega komiteja, ki ga je prvi dan kongresa prebral Antonin Novotný, zelo izrazito: vsem ko na eni strani navaja dosežene uspehe, na drugi prav nič ne prikriva pomanjkljivosti, napak in težav. Novotný je med drugim podčrtil, da se je na Čkoslovaškem industrijska proizvodnja — v primerjavi s letom 1937 — povečala za petkrat, kar zadeva celotno industrijsko proizvodnjo države; kar pa zadeva slovaški del dežele, ki je bil bolj zaostal in pretežno agrarni predel, se je industrijska proizvodnja v istem razdobju povečala za skoraj petnajstkrat.

Ce je to nelagodni uspeh, je prvi sekretar čkoslovaške komunistične partije v poročilu tudi povedal, da pot do teh uspehov ni bila lahka in da je nagli tempo razvoja prinesel s seboj tudi določene pomanjkljivosti, med katerimi je tudi prevelika ekstenzivnost. Nadalje je Novotný povedal, da je naglo naraščanje zaposlenosti, veliko število novih in industrijskih zmogljivosti in pritisk, ki ga je vse to nosilo s seboj, pomenilo prevelike zahteve za vso nacionalno ekonomijo, ki se je morala boriti z nešteti težavami, ki jih ni mogla vseh niti prebrati.

Kot stransko posledico tega je omenil tudi materialno nezadostnost posameznika, kar je bila hkrati tudi posledica tako imenovane uravnilovke v nagrajevanju.

Novotný je nadalje navedel kot pomanjkljivost tudi pomanjkljiv sistem upravljanja in vodenja ekonomije naslopih, kar da je privedlo do neravnovesij med potrebami in možnostmi.

Pravzaprav je bilo nekaj govora o tem že na 12. kongresu, to se pravi na predzadnjem kongresu KPC, ki je prinesel sklepe o precejšnjih spremembah v smeri bolj intenzivnega razvoja gospodarstva in hkrati o pobujanju določene stagnacije v reševanju ekonomskih problemov. Novotný je sedaj ugotovil, da je razdobje med 12. in sedanjim 13. kongresom bilo obdobje uspehov v izvajanju sprejetih nalog, kar se posebej velja za zadnje leto. Hkrati pa je Novotný takoj prbil, da je treba te uspehe gledati z določeno kritičnostjo, ker da čkoslovaško gospodarstvo še vedno ni doseglo potrebne ravnotežja, kar ostaja ogromne resne naloge na naši poti za napredek in za zagotovitev razvoja socialistične družbe.

Antonin Novotný je precejšnjo del svojega poročila posvetil tudi politiki razvoja materialno-tehnične in družbene osnove socializma, njih odnosov. Posebej je poudaril potrebo po sodočni znanstvenosti, tehnični revoluciji v organizaciji, nadalje po ustreznem načrtovanju in vodenju industrije in potrebo po večji skrbni za kmetijstvo. Novotný je pri tem podčrtil, da bo uspešni razvoj gospodarstva zagotovil nadaljnji dvig življenjske ravni, da pa te bo o tem moglo konkretno govoriti šele tedaj, ko bo uveden povsod 40-urni ali 42-urni delovni teden.

Tudi v bodoče bo industrija glavna osnova gospodarskega razvoja. Ta pa hkrati zahteva uvedbo najpopolnejših dosežkov znanosti in tehnike. Novotný v svojem poročilu posveča izredno veliko pozornost tudi problemu napredka v kmetijstvu.

Ko je obravnaval postavke novega gospodarskega sistema, je Novotný poudaril potrebo razlik v nagrajevanju, hkrati pa zahteval tudi večjo diferenciacijo položaja, v katerem se bodo znašla podjetja, in sicer razloko glede kvalitativnih, uspehov in pomena posameznega podjetja, odnosno izdelkov, ki iz njega prihajajo. V poročilu se nadalje zahtevajo tudi sankcije proti tistim, ki bi v poslovanju bili krivi za slabo proizvodnjo.

Iz gornjega vidimo, da je bilo poročilo zelo kritično. Zato ni nič čudnega, če je bila v njem izrecno poudarjena tudi velika razlika med proizvodnimi in tržnimi cenami, kar bo treba z novim načinom upravljanja spremeniti za zagotovitev bolj harmoničnega razvoja.

Novotný je svoje poročilo o tem zaključil tako: »Smo na začetku važnih sprememb ne le v metodi upravljanja, pač pa tudi v načinu mišljenja. Materialna zadržanost in večja odgovornost, podprti z uvajanjem znanstvenih dosežkov, naj v največji meri podpreta pot takšnega gospodarskega sistema.«

Govora je bilo tudi o nujnosti mednarodnega sodelovanja v razvoju gospodarstva, predvsem o gospodarskih, znanstvenih in tehničnih zvezah med socialističnimi deželami. Razvoj socializma demokratično je bil znova poudarjen. Veliko je bilo govora tudi o nadaljnjem razvoju kulture in o posebni pozornosti, ki ji bo posvečena. Novotný je odkrito kritiziral nekatere negativne manifestacije, ki so spremljale dosednji kulturni razvoj, posebno nekatere pomanjkljivosti v kulturno-političnih publikacijah. Poudaril je tudi potrebo po borbi proti »liberalno-ekstremnim oportunističnim dejavnostim«, hkrati pa je ožigal tudi »edogmatska dojemanja«.

Ko je govoril o mednarodni politiki, je podčrtil čkoslovaško politiko miru in sožitja, hkrati pa napadel ameriške imperialiste ter zahodnonemški militarizem in revanšizem. Kar pa zadeva odnose med socialističnimi državami, je Novotný med drugim rekel: »Smo za tovariško in konstruktivno izmenjavo mišljenj, vendar pa odločno odklanjamo žaljivo polemiko. Naša partija je prepričana v koristnost široke konference komunističnih in delavskih strank, ki bi privedla k enotnosti akcije v mednarodnem delavskem gibanju.«

Včeraj popoldne je bil v Kulturnem domu nastop gojencev baletne šole prosvetnega društva Barkovlje in Dijskega doma. Na sliki prizor s tega nastopa, o katerem obširneje poročamo na drugi strani

NEKAJ PODATKOV PUBLIKACIJE UNESCO

«Drenaža možganov» ali stalno uhajanje strokovnjakov v ZDA

Samo Evropa je v 7 letih dala Ameriki 15.000 strokovnjakov

AMERIŠKI OCEANOGRAF NA KONGRESU V MOSKVI

Čez 2000 let bo na Zemlji življenje povsem izumrlo

Razdobja, ko Zemlja ostane brez svojega magnetnega polja - Kaj pravijo vzorci usedlin in skale - Ne bo prvič, da bo Zemlja «brez zaščite»

V mnogih več ali manj prirediteljih je bilo že večkrat govora o nekem posebnem problemu, ki zadeva na eni strani ZDA, na drugi pa celotno vrsto bolj in tudi manj razvitih držav Evrope, Azije, pa tudi drugih celin. Gre za tako imenovano uhajanje strokovnjakov z vsega sveta, ki odhajajo v ZDA, kjer imajo pač večje možnosti materialne in tudi poklicne uveljavitve. Hkrati pa ima to uhajanje negativne posledice na tehnični in znanstveni razvoj njihovih dežel. V zvezi s tem je »Courier UNESCO« pred nedavnimi objavil naslednje podatke in ugotovitve:

V sedmih letih, od 1956 do 1963, se je iz evropskih dežel preselilo v ZDA 15.248 inženirjev in znanstvenikov. To izhaja iz statističnih podatkov, ki jih objavlja ameriška nacionalna ustanova za znanost »National Science Foundation«. Kakor kažejo podatki, je med znanstveniki in strokovnjaki, ki so prišli do skale, da bodo v ZDA imeli povprečno večje pogoje dela, največ Britancev (4933), na drugem mestu so Nemci (2804), znatno manj pa Francozov (652).

Iz teh podatkov je prav tako razvidno, da je vseljevanje znanstvenikov in strokovnjakov v ZDA zabeležilo leta 1949 razmeroma nizko število: 1234, dočim se jih je leta 1963 naselilo kar 5933. Toda te številke ne dajo celotne in pravilne slike, kajti beležijo le vselitev v ZDA, hkrati pa ne omenjajo morebitnih vrnitev strokovnjakov v svoje matične dežele.

V razdobju med 1957 in 1963 so ZDA sprejele v celoti 25.737 inženirjev in 8.422 drugih znanstvenikov, od katerih jih obilna polovica pripada kemični stroki. To predstavlja pomemben delež ameriškega znanstvenemu in tehničnemu potencialu, o čemer prica tudi dejstvo, da je bilo leta 1961 od 631 članov ameriške nacionalne znanstvene akademije kar 109 rojenih v tujini, kjer so se ti strokovnjaki tudi šolali. Prav tako je od 34 ameriških državljanov, dobitnikov Nobelove nagrade za kemijo in fiziko, ki so bile podeljene v razdobju od 1907 do 1961, bilo kar 9 »ameriških« nobelovcev neameriškega porekla. Med temi je tudi Felix Bloch, ki je po poreku iz Švice in je bil nagrajen z Nobelovo nagrado za fiziko leta 1952; nadalje spada v to vrsto Rudolf Moessbauer, ki je po poreku Nemec, Nobeleno nagrado pa je dobil za fiziko l. 1961. Šest Nobelovih nagradencev za fiziko in kemijo pa se je vselilo v ZDA ko so se dobili to visoko priznanje. Med poslednjimi tudi veliki znanosti kot sta Albert Einstein in Enrico Fermi. Polovica znanstvenikov in strokovnjakov, ki so se v sedemletnem obdobju od leta 1955 do 1963 priselili v ZDA, prihaja iz Evrope, druga polovica pa izahaja iz Kanade (8515), Azije (4114) in Latinske Amerike (2858).

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Prijeten dogodek, ki bo prinesel tudi gnojenje. Ljubljena oseba bo dokazala svojo ljubezen. BIK (od 21.4. do 20.5.) Uveljavili se boste tudi med vplivnimi osebami. Ne boste se počutili najbolje, bodite pa brez skrbi. DVORČKA (od 21.5. do 22.6.) Nekega negativno vplivati na vas. Vesele ure v zelo prijetni družbi. RAK (od 23.6. do 22.7.) Srečali se boste z nekom, ki vam bo pomagal iz trenutnih težav. Konec neke negotovosti. LEV (od 23.7. do 22.8.) Delali boste na čisto, ki pa jih boste le s

MOSKVA, 2. — Medtem ko na eni strani strokovnjaki menijo, da grozi človeštvu nevarnost, da se zaradi naglega naraščanja prebivalstva »zaduši«, nam z druge strani drugi strokovnjaki obeta, da bo čez dva tisoč let človeštvo na Zemlji izumrlo. Vtem ko prvi govorijo o vzrokih zadušitve na račun napake, za katero krivo človeštvo samo, drugi pripisujejo izumrtje »vsega življenja« na »Zemlji« tako imenovanim »zujunim« vzrokom. O tem je na moskovskem kongresu oceanografov spregovoril ameriški oceanograf prof. Bruce Heezen, ki je rekel, da bo na Zemlji čez dva tisoč let »vse« življenje izumrlo zaradi »močnejšega bombardiranja kozmičnih delcev«.

Ne smemo te grozljive napovedi vzeti preveč dobesedno, ker vendarle sloni na določenih domnevah, pa čeprav so te dokaj krepko podprte z znanstvenimi dokazi. Prof. Bruce Heezen je govoril o katastrofalnih učinkih, ki bi jih na življenje na Zemlji moglo imeti zelo močno bombar-

diranje kozmičnih delcev v trenutku, ko bi Zemlja, vsaj za določeno dobo, izgubila svoje »magnetno polje«.

Ameriški strokovnjak je prišel do teh svojih zaključkov potem, ko je proučeval morske sesedke in njihov magnetizem. Skale, se posebej tiste, ki so vulkanskega izvora, in sesedki, ki so se na kopicih na morskih globinah, vsebujejo celotno vrsto zelo zanimivih podatkov. O tem so se znanstveniki prepričali že pred leti, ko so se začeli s tem vprašanjem intenzivneje ukvarjati. Ugotovili so namreč iz teh sesedkov in skal, kakšen je bil zemeljski magnetizem v času, ko so sesedki nastajali, ko so se skale strjevale. Gre pravzaprav za problem »smerni magnetizma« ali bolje za »magnetno smer«, ki se nekako »registrira« v notranji sestavi skale ali pa v posameznih delih ali plasteh sesedkov. Po mnenju strokovnjakov je magnetizem, ki ga moremo proučevati iz okamenin in skal, nekakšna odprta knjiga, ki jo je znanstvenikom uspelo vsaj deloma prebrati.

Prof. Bruce Heezen je več mesecev preživel s skupino strokovnjakov na morju in z dvema ladjama »Verna« in »Conrad« preplul vsa morja in potegnil iz globin 5000 »vzorcev« usedlin. Brž ko so posamezni vzorec potegnili iz morskih globin, so ga takoj proučili s pomočjo posebnih magnetometrov. Ti poskusi so dokazali, da je v raznih obdobjih vladal na Zemlji »drugačen« magnetni režim. Podatke vsakega vzorca, ki ga je prof. Heezen potegnil na površje in s posebno napravo proučil, je zabeležil na posebnem »karton«, in iz tega »zemljevida« ugotovil, da je prišlo v magnetizmu Zemlje v dobi zadnjih dveh milijonov in pol let do velikanskih sprememb. Pri tem je celo ugotovil, da sta se tečaja naše zemeljske obale popolnoma zamenjala, da je bil tam, kjer je danes sever, nekoč jug in narobe.

Pravzaprav so za to velikansko spremembo v »magnetnem« polju Zemlje znanstveniki vedeli že prej, bolje povedano so o njej domnevali. Ameriški znanstvenik pa jo je danes bolj konkretno dokazal in hkrati prikazal, da ta sprememba magnetnega polja naše obale časovno sovpada z izginotjem več vrst živih bitij na Zemlji.

Izginotje teh vrst živih bitij in nastanek, preko mutacij, novih vrst sta drugi del velikega odkritja ameriškega strokovnjaka. Pri tem je ameriški strokovnjak ugotovil še dejstvo, da je v določenih razdobjih bila naša Zemlja brez vsakega magnetnega polja. Točno ni mogel ugotoviti, koliko časa so ta obdobja brez magnetnega polja trajala, za gotovo pa sklepa, da je prav v teh obdobjih naša Zemlja nenadoma izgubila tako imenovane »zaščitne pasove«, ki zaustavljajo bombardiranje kozmičnih delcev. Znano je, da so zaščitni pasovi, ki na določeni višini obdajajo našo Zemljo, posledica posledica magnetnega polja na Zemlji. Brž ko magnetno polje iz neznanih ali vsaj nepojasnjenih razlogov izgine, izginejo tudi zaščitni pasovi in tedaj drobeci kozmični

maševala. Spoznal boste osebo, ki jo boste ljubili. STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Zvede vam niso naklonjene, kar zadeva delo in posle, v ljubezni pa boste imeli več sreče. KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Ne sledite vplivom neke preveč zainteresirane osebe. Tudi če gre za kaprico, dragi osebni danes ugodite. VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Zelo boste nervozni, kar bo vplivalo na delo. Potrebni ste nekoliko počitka. RIBI (od 20.2. do 20.3.) Vaše odlične zamisli ne bodo našle pravega mesta. V ljubezni ste preveč zahtevni

delci, ki nosijo v sebi izredno silo, neovirano padajo na Zemljo.

Zadnje obdobje, ko je bila naša Zemlja brez magnetnega polja, je bilo pred 700.000 leti. Prof. Heezen je v svojem referatu v Moskvi povedal, da magnetno polje naše Zemlje postopoma izgublja na svoji moči. Če se bo to upadanje nadaljevalo v sedanjem ritmu, bo leta 4000 naš planet povnovno brez magnetnega polja in tedaj bo brez zaščitnih pasov, ki zatirajo »kozmične dežje«.

Kar zadeva vzroke izginotja magnetnega polja prof. Heezen postavlja domnevo, da je to treba pripisati spremembam v notranjosti Zemlje, za katero menijo, da jo tvori velika tekoča masa, ki je pod izredno močnim pritiskom in ki v tem primeru deluje kot nekakšen dinamo za proizvajanje magnetnih sil.

Ameriški strokovnjak je svoj referat o »magnetizmu okamenin« zaključil s trditvijo, da je to izreden instrument v rokah znanstvenikov. Vzročna zveza med izginotjem določenega števila vrst živih bitij in spremembo tečaja magnetnega polja Zemlje, da misliti, da je na Zemlji prišlo hkrati do velikih bioloških katastrof, ki so časovno sovpadale z nastankom gora.

Ob tej razlagi prof. Heezena je prof. Lisic, član zavoda za oceanografijo pri Sovjetski akademiji znanosti, izjavil, da tudi ugotovitve sovjetskih znanstvenikov so glasila s sliko o spremembi magnetnih tečajev, ki jo je opisal prof. Heezen.

Radio Trst A

7.00 Koledar; 7.30 Jutrzanja glasba; 11.30 Šopek slovenskih; 11.45 Pevni v ansambli; 12.15 Pomenek s poslušalkami; 12.25 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasbeno potovanje; 17.00 Ansambel »Le Tigra« iz Gorice; 17.20 Pesem in ples; 18.00 Ne vse, toda o vsem; 18.15 Umestnost in prireditve; 18.30 Nove plošče resne glasbe; 19.00 Zbor »Tita Bircbebnar«; 19.15 E. Fornazari: »Kam vodi konkurenca med cestami in železnico v Italiji«; 19.30 Glasbeni kontrasti; 20.00 Sport; 20.35 Gospodarstvo in delo; 20.50 Ansambel F. Russa; 21.00 Koncert operne glasbe; 22.00 Benedetto Croce.

Trst

12.25 Tretja stran; 13.20 Ansambel »Gli angeli«; 13.35 Zborovsko petje; 13.45 Tržaki skladatelj; 14.00 Pisatelj Bruno Pignoni; 14.30 Jazz; 14.45 Slikar Romeo Daneo.

Koper

7.15 Jutrzanja glasba; 8.00 Prenos RL; 8.15 Glasbeni spored; 9.00 Prenos RL; 11.00 Pesmi; 11.30 Današnji plesi; 11.45 Glasbeni spored; 12.00 in 12.30 Glasba po željah; 14.00 Lahka glasba; 14.15 Tistim, ki gredo na počitnice; 14.40 Melodije; 15.00 Popularne skladbe; 16.00 Zbor RTV Zagreb; 16.45 Slov. narodne; 17.00 Kulturni zapiski; 17.15 Operni koncert; 18.00 Današnje teme; 18.10 Prijatelji na glasbo; 18.45 Danes pojemo tako; 19.00 Prenos RL; 20.00 Sport; 20.30 Prenos RL; 23.15 The Five Killers; 23.35 Večerni koncert.

Radio Trst B

7.00 Koledar; 7.30 Jutrzanja glasba; 11.30 Šopek slovenskih; 11.45 Pevni v ansambli; 12.15 Pomenek s poslušalkami; 12.25 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasbeno potovanje; 17.00 Ansambel »Le Tigra« iz Gorice; 17.20 Pesem in ples; 18.00 Ne vse, toda o vsem; 18.15 Umestnost in prireditve; 18.30 Nove plošče resne glasbe; 19.00 Zbor »Tita Bircbebnar«; 19.15 E. Fornazari: »Kam vodi konkurenca med cestami in železnico v Italiji«; 19.30 Glasbeni kontrasti; 20.00 Sport; 20.35 Gospodarstvo in delo; 20.50 Ansambel F. Russa; 21.00 Koncert operne glasbe; 22.00 Benedetto Croce.

Nacionalni program

8.30 Jutrzanja pozdrav; 9.10 Strani iz albuma; 9.35 Zdravnikovo mnenje; 9.45 Popevke; 10.05 Operna antologija; 10.30 Sola; 11.30 Melodije in romane; 11.45 Plošča za poslušalce; 13.15 Giro d'Italia; 13.35 Dva glasova za mikrofon; 15.15 Filmske in gledališke novosti; 16.00 Spored za najmlajše; 16.30 Simfonična glasba; 17.45 Th. Hardy: »Le spose scambiate«; 18.15 Poje Bruno Lauzi; 18.30 Ital. skladatelji; 19.10 Oddaja za delavce; 20.15 Giro d'Italia; 20.25 Kako smo prišli do republike; 21.00 Simf. koncert.

II. program

8.00 Jutrzanja glasba; 9.00 Poje Lucia Altieri; 9.15 Operette Cardello; 9.35 Plošča za poslušalce; 10.35 Nove pesmi; 11.30 Giro d'Italia; 11.40 Orkester; 14.00 Evre; 14.45 Za prijatelje plošče; 15.15 Plošče; 15.15-16.45 Giro d'Italia; 15.35 Album za mladino; 16.00 Raspadli; 17.35 Poljudna enciklopedija; 18.35 Emotni razred; 18.50 Vaši izbranci; 19.50 Giro d'Italia; 20.30 Jazz; 21.40 Glasba v večeru.

III. program

18.30 Glasbeni pregled; 18.55 Prejeli smo; 19.15 Ital. periodični tisk; 19.30 Koncert; 20.40 Haydnove skladbe; 21.20 Brucknerjev Te deum; 22.15 Poulencov Italijanski capriccio; 22.45 J. Kinosita: »Una gru al tramonto«.

Slovenija

7.00 Jutrzanja dnevnik; 9.05 Operna matineja; 9.55 Pionirski teden; 10.25 Domače višje; 10.35 Radio Simoni; 11.15 Španski

Zdravnikovo mnenje

Srčne bolezni - moderna epidemija

Kako te tako nevarne molnje preprečimo

Srčne bolezni so postale v zadnjem času zelo zanimive, saj predstavljajo osnovni zdravstveni problem in so postale tako rekoč moderna epidemija. Pred petdesetimi leti, na primer, je bila še tuberkuloza poglaviti zdravstveni problem in najbolj pogost smrtni vzrok. Poleg tuberkuloze je bilo tudi mnogo tifusnih obolenj in mnogi starejši ljudje se še danes spominjajo časov, ko je bil tifus tako razširen, da so bile bolnišnice polne tifusnih bolnikov. Niso bili redki primeri, ko je mrtavski do večkrat v življenju prebolel tifus.

Pred petdesetimi leti je imel zdravnik še malo opravka z angino pektoris, četudi je že za njo vedel Anglež Edward Jenner, da je posledica zoženja srčnih arterij, o čemur je pisal leta 1799. Danes je angina pektoris prava ljudska bolezen. Posebno je razširjena med moškimi — v najnovšem času se pa vedno bolj širi tudi med ženskami — in ne prizanaša niti mlajšim letnikom. Osnovni problem je prav v tem, da angina pektoris ni samo bolezen posameznih starejših oseb, ampak je postala zelo nevarna za srednje pa tudi za mlade ljudi. Morda je temu vzrok nepravilen način življenja, četudi gre pri tem za kompliciran vzročni skuppek, iz česar sledi, da je nujno potrebno natančno in temeljito proučevanje srčnih bolezni.

Večina ljudi na primer ne ve o zaklopkah v venah. Zdravniki ljudem o tem premalo govorijo, četudi je neobhodno potrebno, da vsem ljudem, tako zdravim kot bolnim, pojasnjemo važnost in pomen teh zaklopk. Te zaklopke namreč omogočajo krvi, da teče v smeri navzgor. Ker smo ljudje dvočrtni in imamo možgane v najbolj zgornjem delu telesa, imajo zaklopke ravno zaradi tega eno nujno važnost. Možgani morajo imeti na razpolago stalno določeno količino krvi, pri tem pa srca ravno najbolj pomagajo venske zaklopke.

Kako olajšujemo srčno delo pri preskrbi možganov s krvjo? Zelo enostavno, treba je samo, da uporabimo mišice nog. Pri hoji, plavanju, smučanju in pri hribolastnosti se mišice močno napenjajo in pri vsakem napenjanju pritiskajo na vene. Vene v nogah imajo ravno takšne zaklopke, kot jih imajo vene na rokah, in zaradi tega lahko teče kri v njih samo navzgor. Ljudje, ki ne skrbijo za zadostno tok krvi v možganih, niso sposobni pravilno uporabljati možganov. Zdi se, kot bi mislili, da so možgani v spodnjem delu telesa ali kot da bi bil človek — četrtočrtni. In ravno zato je važno, da vsakdo pogosto uporablja noge.

Važen razlog za potrebo napenjanja mišic je tudi fizična utrujenost, ki nastopa po vsakem mišičnem delu in ki nam omogoča, da dobro in mirno spimo. To je pa najboljšo sredstvo za pomirjenje. Aktivnost mišic nadalje tudi preprečuje arteriosklerozo, obolenje, ki danes zavzema tudi že obliko epidemije. Arterioskleroza napada notranje stene arterij in jih okvarja. To ne velja samo za starejše ljudi, kot je to bilo nekoč, ampak tudi za mlajše, celo otroke. Dejstvo, da opazamo arteriosklerozo že pri mladini, govori za neko spremembo, ki je nastopila v našem življenju. Pri obdobju okrog 300 umrlih pacientov v bolnišnici v Massachusettsu, ki niso imeli več kot 20 let, so opazili, da niti eden ni imel koronarnih arterijskih srca v redu. Kaj to pomeni? Iz tega lahko sklepamo, da ima danes že mladina močno arteriosklerozo.

Dr. S. B.

PETEK, 3. JUNIJA 1966

mojstri; 11.35 Novost na knjižni polici; 12.00 Turistični napotki; 12.15 Nimaški predstavi; 13.05 Iz oper Giacomo Puccini; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Slovenske narodne; 13.50 Priporočajo vam...; 15.05 Radijska sola: V drobcih sekund; 15.35 Glasba s Pirenejskega polotoka; 16.30 Napotki za turiste; 16.30 Od vas do vas; 16.45 V svetu znanosti; 17.00 Vsač dan za vas; 18.05 Simfonični koncert; 19.00 Aktualnosti; 19.15 Zbavni orkester; 19.50 Kulturni globus; 20.05 Glasbene razglednice; 21.00 Lepe melodije; 21.20 Znanstvenopolitični pregled; 21.30 Češki skladatelji na Dunaju; 22.15 O morju in pomorstvu; 23.10 Za ljubitelje jazz; 23.50 Literarni nokturno — H. Michaux: Pesmi; 24.05 A. Rawsthorne: Simfonične studije.

Ital. televizija

8.30 Sola; 15.15 Giro d'Italia; 17.30 Dnevnik; 17.45 Spored za najmlajše; 18.45 Ploščice; 19.25 Na pragu znanosti; 19.45 Sport in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 G. Hauptmann: »La pelliccia di castoreo«; 22.30 Znanstvena oddaja; 23.15 Dnevnik.

II. kanal

21.00 Dnevnik; 21.15 TV pošta; 22.00 Glasbena prireditve. Jug. televizija

19.00 Mali svet (odd. za otroke); 19.25 Obzornik; 19.45 Rezeriran čas; 20.15 Karavana (reportraž o neznanih krajih Jugoslavije); 20.40 TV akcija; 21.00 Dnevnik; 21.30 Film: Globoko spanje; 23.30 Simfonični orkester RAI; 24.20 Poročila.

Goriško-beneški dnevnik

V DRUŽBI GORIŠKIH PREDSTAVNIKOV

Jugoslovanski upravitelji in novinarji so si ogledali deželne avto ceste

Možnost mednarodnega konzorcija za financiranje ceste Gorica-Ljubljana
Oddaja jugoslovanske televizije o tem ogledu, z izjavami župana in predsednika pokrajine

V sredo popoldne je obiskala Gorico številna delegacija novinarjev in upraviteljev iz Slovenije, da bi si ogledala dela na avto cesti Trst-Videm. Obisk sta organizirali goriški pokrajinski upravitelj in goriška občina v sodelovanju z občino Nova Gorica. Namen obiska je bil prikazati predstavnikom slovenskega tiska avtoceste ki bo vezala naše kraje z ostalimi deli države in koristi avtocestne povezave med Italijo in Jugoslavijo mimo Gorice in Nove Gorice. Goste je sprejel ob 14. uri na goriškem županstvu župan Martina.

Z jugoslovanske strani so bili prisotni novinarji najvažnejših slovenskih listov, kot so ljubljanski «Delo», «Ljubljanski dnevnik», «Gospodarski vestnik», «Tedenika Tribuna», «Delavska enotnost», «Primorske novice», RTV-Ljubljana, novogoriški župan dr. Štrukelj, župan Ajdovščine Kovtar ter poslanec Milan Vižintin. Z italijanske strani so bili prisotni predsednik goriške pokrajine dr. Chientaroli, pokrajinski odborniki Disette in Waltrich, goriški župan Martina in občinski odborniki Lupieri, župan Fogliana - Redipuglie, Galbiati in drugi.

Ogledali so si najprej pričetna dela avto ceste pri Trzinu, kjer sta goste sprejela glavni inženir podjetja «Autovie Venete» inž. Visintin in administrator deželni poslanec Tonutti in drugi. Kolona avtomobilov je nato šla po novi avtocesti do Villasa in Palmovanu ter nato do Vidma. Avto cesta Trst-Videm bo odprta prometno po vsej verjetnosti že prihodnjega julija in bo zveza med dvema glavnima mestoma dežele zelo skrajšana.

Z jugoslovanske strani so bili prisotni novinarji in župani iz Italije in koristnost povezave italijanskega omrežja z jugoslovanskim ter poudarili, da je najkrajša in najcenejša pot prav mimo Gorice. Že letos bodo pričeli z državnim prispevkom graditi odcep ceste iz Villasa proti Gorici, kar bo stalo predvidoma tri milijarde.

V Doberdobo festival Dela in l'Unità

Jutri, v soboto in nedeljo 4., 5. in 6. junija bo v Doberdobo festival Dela in l'Unità. V soboto ob 21. uri je na sporedu zanimiv in

PISMO UREDNIŠTVU

Zakaj v naselju v Ul. Torriione ne smejo graditi skupne garaže?

Zemljišče namenjeno zanjo ne more služiti za otroško igrišče

Skupina prebivalcev iz novega naselja v Ul. Ponte del Torriione je že pred dvema letoma stopila v stik s tehničnim uradom in uradom za javna dela goriške občine, da bi dobila potrebno dovoljenje in zemljišče za gradnjo skupne garaže za svoje osebne avtomobile. Prošnjo je podpisalo 33 prosilev. Občinska uprava je najprej pristala, da jim odstopi pod ugodnimi pogoji potrebno zemljišče v bližini drevesnice gozdarskega urada. Tudi vse druge potrebne korake in načrte so prizadeti že pripravili, kar je bilo povezano z znatnimi stroški.

Občinska uprava pa je pozneje spremenila svoje stališče in odgovorila svoj prvotni pristavek in odstop zemljišča. Kot razlog so navedili, da je kakih 40 stanovanj tega naselja vložilo pritožbo proti odstopu zemljišča češ da je to potrebno za ureditev otroškega igrišča.

Prizadeti prosilci za garažo so vložili nato novo prošnjo, ki jo je podpisalo okrog 130 prebivalcev tega naselja in v kateri navajajo med drugim, da izgovor z igriščem ne drži, ker je zemljišče tik poleg gozdarske drevesnice, kjer se otroci ne bi mogli igrati, zlasti ne z žogo. Zato po njihovem mnenju odstopi pridržek za odstop zemljišča in gradnjo, ki ga je navedla občinska uprava, odnosno tisti, ki so se pritožili. Pač pa bi gradnja skupne garaže za garaže samo pripomogla k dokončni ureditvi tega okolja v splošno korist. Zato upravičeno pričakujejo, da se bodo na občini kmalu le odločili ter realno ocenili ugovore proti gradnji garaže in upoštevali tudi koristi, ki bi jih prinesla ne samo prosilevcem, ampak tudi občini sami, ter da bodo izdali potrebno dovoljenje.

(Sledi podpis)

IVO JUVANČIČ

Italijanska publicistika o Slovencih

(Nekaj pripomb k obdobju prve svetovne vojne)

Ali tudi to je treba reči in zapisati: Tudi vse italijanski ljudstvo in vse slovensko ljudstvo, ki je bilo po Avstriji in Madžarski in Beneški Sloveniji ni bilo «za Avstrijo». Ogrona večina slovenskega in italijanskega ljudstva je delala, garala, politika jim je bila deveta briga, kakšna pa, ker ni mogla drugače, ko se je zbirala v oblaki vojne dolgo desetletje, kaj bodo tisti, ki so imeli oblast, tisti, ki so vodili politiko, skušali in nič prav jim ni bilo pri srcu, ko so izbruhli njihovi volilni: «Proti!» «Avanti!» Mnogiče takrat niso bile ne «proti» ne «za» ne na tem ne na onem bregu. Ne med Slovenci ne med Italijani. Le eno je gotovo, kar zadeva naše vprašanje in to je: Tržaška liberalna gospoda a la Cusulich, Tripovich, vsi tisti,

ki so imeli besedo v plavžih, ladjedelnicah, pomorstvu, trgovini, letvi, ne le da niso bili «proti» Avstriji, ti so bili «za Avstrijo». Zakaj? In Burini, če že hoče zgodovino prebrati, prebrat vsaj uvod Schiffrerja v Silvestrijevo knjigo «Dalla redenzione al fascismo», Trieste 1918-1922. Govori o gospodi, ki služijo Avstriji.

Toda biti «proti Avstriji», to naj bi bilo za Slovence? Zakaj pa? Naj pomisli, da je Nitti, bivši ministriški predsednik, zapisal, da bo šele zgodovina pokazala, ali je razbitje monarhije bilo v prid razvoju Evrope. W. Churchill (Der zweite Weltkrieg I. c. str. 2) pa postavlja trditve, ki se zanj neizpodbitno «erabiti» je Avstro-Ogrska je bila velika tragedija, ker njenega mesta v ravnotežju ali male nasledstvene države niso mogle iz-

VČERAJ V GORICI IN POKRAJINI

Sprejemi in prireditve v počastitev dneva republike

Sprejem na prefekturi v Gorici - Razvitje novega prapora v Foljanu

Goriški prefekt in soproga Tereza Princivalle sta ob večeršnjem državnem prazniku, dnevu republike, priredila sprejem za predstavnike goriškega javnega, političnega, gospodarskega in kulturnega življenja. Povabljenosti sta sprejela v prefekturinih prostorih na Travniku ter jim pripravila zakusko.

Med povabljenosti so bili parlamentarji Franco, Zucalli in Vallauri, podpredsednik dežele Devetaj, deželni odborniki Tripani s svetovalci Jacom, Bergomasom in Ciannijem, predsednik pokrajine Chientaroli, goriški župan Martina, odborniki Sfiligoi, župana Doberdoba Jarc in Steverjana Klanjšek, podpredsednik SKGZ Sanceli, župani in svetovalci drugih krajevnih ustanov naše pokrajine, pred-

stavniki sodstva, vojske, nadškofa, strokovnih zvez, ustanov itd. Sprejem, ki se je pričel ob 18. uri, je potekel v prijetnem vzdušju.

Za večerajšnji dan republike so na vseh javnih palačah izobesili državno zastavo. Poleg velike državne zastave so na drugo na Travniku izobesili tudi zastavo občine Gorica. Za to priložnost sta bila okrašena oba Korza, javne zgradbe pa so bile ponudi razsvetljene.

Dan republike so proslavili tudi po okoliških občinah. V Foljanu so dopoldne razvili nov občinski prapor. Svečanosti so prisostvovali predsednik deželnega sveta de Rinaldini, podprefekt Baum, pokrajinski odbornik Bottegara, poslanec Franco in Zucalli, več okoliških županov ter zastopnika Slovenije in Koroske. Na slovesnosti pri kostnici v Redipugli je bil prisoten general Scotti. V naselju Sotomonte so otvorili Dom onemoglih, župan Foljana Galbiati pa je na županstvu priredil sprejem ter ob 20-letnici ustanovitve republike govoril tudi o tisoletnici Foljana.

V Spetru ob Soči je senator Vallauri odlikoval s kolajnam prapora ANPI in ANCR.

V Ronkah so imeli v kino dvorani Rio proslavo dneva republike za šolsko mladino, na kateri je govoril vodja AAI dr. Pluk. V Pjeru je župan Fabris govoril na izredni seji občinskega sveta; sledil je koncert godbe na pihala iz Doberdoba. V Staranenu so dan republike proslavili s svečano sejo občinskega sveta, ki je bila v sredo večer.

«Al Corso» večerja za tekmovalce
«Prvi prikaz goriške kuharske umetnosti, v katerem sodelujejo številne restavracije naše pokrajine, nas je pripeljal v restavracijo «Al Corso», v Gorici, ki je last Valina Pontonija. Ob stopu je napravil na nas prijeten vtis mitralnijski ribnik z žilipisanimi italijanskimi ribicami in piramide razsvetljenih steklenic. Menu je imel za osnovo ribe in morske sadeže. «Jadransko predjed» so stregli v velikih vazah, opremljenih z žarnicami na baterijo. Sledila je erizola z morskimi sadeži z vsemi potrebnimi dodatki in tokajem, ribe, pripravljene na razne načine, gozdiške prve zelenjave, vrste mlečne sira, jagode. Za konec specialna slaščica z gorečim likerjem. Vse skupaj smo zalili s traminerjem, belim in sivim pinotom ter nepogrešljivim tokajem; cena (vino izvezo) 3.150 lir. Prihodnjič je na prvi restavraciji «Ala Transalpina». Na svidenje, torej, 6. junija.

Omenimo naj, da je bilo vložnih 71 prošenj za podporo; ugodno so jih rešili 23, ostale pa so zavrnili bodisi ker niso prosieli dosegle predpisanih učenih uspehov, ali imarazna dovolj visoke dohodke, ali pa niso izpolnili drugih pogojev.

Med tistimi, ki so prejeli podporo je tudi Franc Selic iz Ul. Campi 9 v Gorici, ki obiskuje inženirsko fakulteto v Trstu.

Zamenjava bencinskih nakazil

Trgovinska zbornica v Gorici obvešča vse prizadete, da bodo z 31. julijem zapadla bencinska nakazila po 5 litrov sivo sinje barve ter po 10 litrov vijoličaste barve; nadomestili jih bodo z nakazili po 5 litrov zelene barve in po 10 litrov oranžne barve.

Prometna nesreča v Trzinu

Včeraj okrog polne se je poškodovani pri prometni nesreči v Ul. Roma v Trzinu 41-letni Mario Tognon iz Ul. Gallie, 87. V tržiški bolnišnici so mu ugotovili udarec na lobanjo ter rano na lasišču in so ga pridržali za 10 dni na zdravljenju. Tognon se je ponesrečil, ko se je peljal po omejeni ulici z mopedom ter se hotel izogniti nekemu kolešarju. Pri tem je sam izgubil kontrolo nad vozilom in padel.

DEZURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna «AL CORSO», Korzo Italija št. 89, tel. 24-34.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj v Gorici najvišja dnevna temperatura 23,5 stopinje ob 13. uri in najnižja 7 stopinj ob 4. uri; povprečna dnevna vlaga 50 od sto.

marčev tudi meščanski politiki in pisli (glej na pr.: G. Spinnoli «Disegno storico», vol. III str. 394-395, Rim 1958). Italijani, uradni Italijani, ni šlo za razbitje monarhije ne za osvoboditev nenemških narodov.

Zunanji minister Sonnino je se zlasti po zrušenju caristične Rusije bil še bolj za obstoj monarhije, ker je računal, da bi imela sedaj še večjo privlačnost za slovenske narode. Čeže, da je ta moč imel kar pačien strah pred «slavansko nevarnostjo», ki je vedno bolj postajala «jugoslovanska nevarnost» od onstran Jadrana. Ali ni bil pod vplivom tržaškega predmeta in njene apokaliptične slike na pr. z lastnikom «Piccola» Mayerjem? (O tem glej C. Calli «Diari e lettere», Firenze 1951 in se Pitacov «La passione adriatica», Trieste). Slovenska nevarnost, govorili smo že o njej, je pri nekaterih irendentistih dobila nadnaravne dimenzije (o tem bi našli marsikaj pri uradnem zgodovinarju šovinističnega Trsta Tamaru). Zato tudi Sonnino ni nikdar izkal ne dovolil stika s člani «Jugoslovanskega odbora», ki so še tja do spomladi 1915 bili v Italiji; in Rimu; in ko so čutili nenaklonjenost italijanske

vlade, so zato Italijo zapustili. Ni šlo samo za londonski pakt, Sonnino se je bolj bal Jugoslovanskega odbora, Pašičem, angleškimi ministri in zelo, zelo negativne sodbe o Sonnino. V Italiji ga niso prijazno gledali, dasi ji je «priznal» Trst in Gorico in Istro, za Slovence in Hrvatke zahteval je mejne korekture v nasprotju z londonskim paktom. Ostro pa je bil proti temu glede Dalmacije, ki jo je pakt priznaval Italijanom. Slovenski problem je ob prvi svetovni vojni za Steeda neresljiv. Naj čaka svoj čas, da dozor.

Kako je bilo torej z Slovenijo in z Avstrijo, če nobena: v padna sila, ne Anglija ne Francija in ne uradna Italija ni bila proti razbitju monarhije? Prof. dr. Fr. Zwitter pravi, da je bilo pred 1914, letom ma lo gibanj, ki so bila odprta nasprotju obstoju monarhije («Nacionalni problem v habsburški monarhiji», Ljubljana, 1962 str. 206). Izjema, da je bilo le revolucionarno gibanje mladine («Preporoda, povezan z mladino Bosne, Hrvatske in Dalmacije in se posamezniki kot Ivan Cankar med Slovenci, Supilo med Hrvati (prav tam str. 204-205). Zwitter govori o gibanju, ki je bilo «odkriti proti Avstriji». Že go-

Športšportšport

ZA NOČNI POKAL TRSTA

Fortitudo 4 Breg 0

Včerajšnja tekma v Boljuncu za nočni pokal med Bregom in Fortitudo se je končala s 4:0 (2:0) v korist gostov iz Milja.

KVALIFIKACIJA ZA II. LIGO

Rivignano 1 Rosandra 1

Rosandra Zerla se je včeraj vrnila s kvalifikacijske tekme v Rivignano za neodločen izidom 1:1. Boljuncani so prišli v vodstvo v 30. p. p. Vasočim in so rezultat branili vse do 2' pred koncem tekme, ko se je Marchettiju posrečilo ukaniti Zobeča.

15. ETAPA GIRA D'ITALIA

Jimenez na cilju Motta novi leader

Adorni za razliko 7" na drugem mestu lestvice

BRESCIA, 2. — Giro ima novega leaderja. Tokrat je rumeno majico osvojil Motta, ki je prišel na cilj le pol minute za Jimenezom. Spanec je danes spetno izkoristil položaj in se je odpravil sam proti cilju. Adorni se je zumilje taktike. Najprej se je pogajal z nasledovno za tekme, ki njemu niso bili nevarni in ko je prišel čas, ni imel več moči, da bi se pridružil Jimenezu ne Motti. Slednji pa je nadzoroval Jimenez in seveda Adornia. Ko je videl, da Adorni ni sposoben, da bi odgovoril Spancu, se je sam odpravil v njim in tako osvojil na cilju v Brescii toliko zaželjeno ro za majico. Sicer je res, da ima Motta le 7" naskoka do Adornia in prav zaradi tega smemo pričakovati, da bo roza majica v naslednjih etapah še večkrat menjala gospodarja. Omeniti pa je treba, da se je Zilioli vrnil na tretje mesto, Jimenez se je od 8. premaknil na 4. mesto, Giondini pa je zdrknil še za mesto nižje.

Vrstni red na cilju 15. etape Aro na — Brescia (196 km) je naslednji: 1. JULIO JIMENEZ (Sp.) 4.51'54", 2. Gianni Motta z zaost. 30", 3. Italo Zilioli 31", 4. Maurer (Sv.) 33", 5. Anquetil 33", 6. Bitossi 35", 7. Bissmans (Bel.) 37", 8. Balmamion 38", 9. Giondini 1'04", 10. Taccone
SPLOSNA LESTVICA
1. MOTTA 76.43'25", 2. Adorni z zaost. 7", 3. Zilioli 1'48", 4. Jimenez 1'53", 5. AIG 2'03", 6. Balmamion 2'27", 7. Bitossi 2'42", 8. Anquetil 2'51", 9. Taccone 2'59", 11. Giondini 3'13", 12. De Rosso 3'13" itd.

Kino

Gorica

VERDI, 17.30: «Delitto quasi perfetto», P. Leroy in P. Tiffin. Italijanski barvni film.
CORSO, 17.15: «La sabbia del Kalahari», Steward Withman in Stanley Baker; ameriški kinemaskopski film v barvah. Mladini pod 18 letom vstop prepovedan.

MODERNISSIMO, 16.45: «Il magnifico irlandese», Rod Taylor in Julie Christie, ameriški film v barvah.

VITTORIA, 17.15: «Agente Tigre: sfida infernale», Roger Hanin in Cristiane Minazzoli; ital. barvni film v kinemaskopu; zadnja ob 21.30.

CENTRALE, 16.30: «La sfida degli implacabili», George Martin in Audrey Amber; ital. kinemaskopski film.

Trzin

AZZURRO, 18. zadnja 22: «Madamigella de Maupins», Catherine Spaak, Robert Hossein in T. Milian.
EXCELSIOR, 17.30, zadnja 22.00: «Agente X 77 ordine di uccidere», G. Barry in Silva Koscina. Kinemaskop v barvah.

PRINCIPE, 19. zadnja 22: «Gli amant latini», Totò, Franchi in Ingrassia.

SAN MICHELE: «Tigre in agguato», B. Keith, v barvah.

Ronke

EXCELSIOR, 19. zadnja 22: «L'implaceable Lemmy Jackson», Edie Constantine
RIO: zaprt.

be daje v očitranem delu podatke osebnih stikov s Trumbicem, predsednikom «Jugoslovanskega odbora», Pašičem, angleškimi ministri in zelo, zelo negativne sodbe o Sonnino. V Italiji ga niso prijazno gledali, dasi ji je «priznal» Trst in Gorico in Istro, za Slovence in Hrvatke zahteval je mejne korekture v nasprotju z londonskim paktom. Ostro pa je bil proti temu glede Dalmacije, ki jo je pakt priznaval Italijanom. Slovenski problem je ob prvi svetovni vojni za Steeda neresljiv. Naj čaka svoj čas, da dozor.

Kako je bilo torej z Slovenijo in z Avstrijo, če nobena: v padna sila, ne Anglija ne Francija in ne uradna Italija ni bila proti razbitju monarhije? Prof. dr. Fr. Zwitter pravi, da je bilo pred 1914, letom malo gibanj, ki so bila odprta nasprotju obstoju monarhije («Nacionalni problem v habsburški monarhiji», Ljubljana, 1962 str. 206). Izjema, da je bilo le revolucionarno gibanje mladine («Preporoda, povezan z mladino Bosne, Hrvatske in Dalmacije in se posamezniki kot Ivan Cankar med Slovenci, Supilo med Hrvati (prav tam str. 204-205). Zwitter govori o gibanju, ki je bilo «odkriti proti Avstriji». Že go-

be daje v očitranem delu podatke osebnih stikov s Trumbicem, predsednikom «Jugoslovanskega odbora», Pašičem, angleškimi ministri in zelo, zelo negativne sodbe o Sonnino. V Italiji ga niso prijazno gledali, dasi ji je «priznal» Trst in Gorico in Istro, za Slovence in Hrvatke zahteval je mejne korekture v nasprotju z londonskim paktom. Ostro pa je bil proti temu glede Dalmacije, ki jo je pakt priznaval Italijanom. Slovenski problem je ob prvi svetovni vojni za Steeda neresljiv. Naj čaka svoj čas, da dozor.

V Zgoniku turnir za «Kraški pokal»

Jutri v soboto 4. t. m. bo v organizaciji SK Krasa v Zgoniku II. odbojarski turnir za «Kraški pokal». Tudi tokrat bosta nastopili moški šesterki prirediteljev in tržaškega Bora, medtem ko bo ekipa goriškega Doma zamenjala videmska šesterka PAV. Z onstran meje pa bo prišla na turnir ekipa Izole, ki je že v prvi izvedbi turnirja osvojila pokal. Ker so trenutno Izolani še vedno favoriti, ni izključeno, da bo šesterka s Koprskimi tudi tokrat zmagala in si osvojila pokal v trajno last. Izločilne tekme se bodo začele ob 14. uri. Sledila bodo finalna srečanja.

SACILE — BREG 3:0
Včeraj je šesterka Brega gostovala v okviru odbojarskega prvenstva ženske B lige v Sacileju. Brežanke so klonile domačinkam s 3:0 (15:3, 15:4, 15:5).

PORZIO — BOR 3:2
Dekleta Bora so včeraj po zelo ostri borbi in lepi igri za las podlegle v tekmi ženske B lige videmski šesterki s 3:2.

PAV — KRAS 3:0
Odbojkarji zgoniškega Krasa, ki so včeraj sprejeli v okviru odbojarske moške C lige v goste videmske ekipe PAV, so morali kloniti bolj vigranim tekmeccem s 3:0 (15:11, 15:11, 15:9).

Alabarda Darwil 2 NK Koper 1

Alabarda Darwil je včeraj v nočni prijateljski tekmi odpravila enajsterico nogometnega kluba Koper 2:1 (2:1). Koprani so prvi prišli v vodstvo z Vižintinom, vendar je kasneje njihov vratar dvakrat klonil pred streli odličnega Formazariča. Pred tekmo je Kopranc pozdravil predsednik tržaškega kluba Bruna Vizzaccero.
Enajsterici sta nastopili v naslednjih postavah:
Alabarda Darwil — Dambrosi, Pollicar, Zambon, Gerin, Norbodo, Savarin, Denic, Corazza, Fonda, Fornazarič.
NK Koper — Kodarin, Trifković (Vidakov), Klecin, Milič, Crnac, Cuban, Partić, Furlanec, Kovalic, Ivančević, Vižintin (Zupanc).
Ob koncu tekme so izbrabli na podlagi števil prodanih vstopnic štiri darila. Izid zbiranja je naslednji:
Vstopnica št. 0228 poslačena ura Darwil.
(0227 1 kg kave Hausbrandt; 0049: hladilna torba Coca Cola; 0036: 3 zabojke Coca Cola).

ŠZ BOR

vabi vse društva, ki bi želela poslati svoje kandidate na tečaj za nogometne trenerje, da se udeležijo sestanka, ki bo danes v petek, 3. t. m. ob 21. uri na stadionu «Prvi maj» pri Sv. Ivanu.

ATLETIKA

DVOBOJ UNIVERZITETNIH REPREZENTANC ITALIJE IN SZ

Rekordni dosežki v skoku s palico

Najboljši evropski čas Frinollia na 400 m ovire

TURIN, 2. — Med današnjim dvobojem univerzitetnih reprezentanc Italije in Sovjetske zveze je Bilimjcev izboljšal s 5,06 m sovjetski rekord v skoku s palico. Renato Dionisi je dvakrat izboljšal italijanski rekord v isti panogi: prvi je preskočil 4,81 m, drugič pa 4,90 m. Roberto Frinollia pa je v teku na 400 m ovire zabeležil s 50" letos najboljši čas v Evropi. Izidi tekmovalcev v posameznih panogah so naslednji:

100 m
1. SUBVO (SZ) 10"7, 2. Politiko (SZ) 10"8, 3. Giani 10"8, 4. Cassini 11".

400 m ovire
1. FRINOLLI 50", 2. Anisimov (SZ) 52"3, 3. Kazakov (SZ) 52"5, 4. Vizzini 53"7.

1100 m ovire
1. OTTOZ 13"7, 2. Kijlov (SZ) 14", 3. Liani 14"1, 4. Cistjakov (SZ) 14"1.

400 m
1. BERRUTI 21"7, 2. Politiko (SZ) 21"7, 3. Preatoni 21"9, 4. Cassini 22"3.

110 m ovire
1. OTTOZ 13"7, 2. Kijlov (SZ) 14", 3. Liani 14"1, 4. Cistjakov (SZ) 14"1.

Ali tudi to je treba reči in zapisati: Tudi vse italijanski ljudstvo in vse slovensko ljudstvo, ki je bilo po Avstriji in Madžarski in Beneški Sloveniji ni bilo «za Avstrijo». Ogrona večina slovenskega in italijanskega ljudstva je delala, garala, politika jim je bila deveta briga, kakšna pa, ker ni mogla drugače, ko se je zbirala v oblaki vojne dolgo desetletje, kaj bodo tisti, ki so imeli oblast, tisti, ki so vodili politiko, skušali in nič prav jim ni bilo pri srcu, ko so izbruhli njihovi volilni: «Proti!» «Avanti!» Mnogiče takrat niso bile ne «proti» ne «za» ne na tem ne na onem bregu. Ne med Slovenci ne med Italijani. Le eno je gotovo, kar zadeva naše vprašanje in to je: Tržaška liberalna gospoda a la Cusulich, Tripovich, vsi tisti,

ki so imeli besedo v plavžih, ladjedelnicah, pomorstvu, trgovini, letvi, ne le da niso bili «proti» Avstriji, ti so bili «za Avstrijo». Zakaj? In Burini, če že hoče zgodovino prebrati, prebrat vsaj uvod Schiffrerja v Silvestrijevo knjigo «Dalla redenzione al fascismo», Trieste 1918-1922. Govori o gospodi, ki služijo Avstriji.

Toda biti «proti Avstriji», to naj bi bilo za Slovence? Zakaj pa? Naj pomisli, da je Nitti, bivši ministriški predsednik, zapisal, da bo šele zgodovina pokazala, ali je razbitje monarhije bilo v prid razvoju Evrope. W. Churchill (Der zweite Weltkrieg I. c. str. 2) pa postavlja trditve, ki se zanj neizpodbitno «erabiti» je Avstro-Ogrska je bila velika tragedija, ker njenega mesta v ravnotežju ali male nasledstvene države niso mogle iz-

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECOCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1-I, II., telefon 39-42 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Telefon 37.338, 95-823 — NAROCNINA: mesečna 800 lir — Vnaprej: četrtletna 2250 lir, polletna 4400 lir, celoletna 7700 lir — SPRU: posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-9374 — ZA SPRU: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/L, telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 503-35 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mrm v širini enega stoilca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir. — Mali oglaš 40 lir beseda. — Oglasi tržške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst.